

De pers over *Horen, zien, zwijgen*

‘De beste seriemoordenaar sinds Hannibal Lecter.’

Taylor Elmore, producent van *Cold Case*

‘Voortreffelijk opgebouwd en met een perfect tempo.’

The Daily Mail

‘Een getalenteerde auteur met een heerlijk duivelse fantasie.’

Jeffery Deaver

‘Een mooie twist op klassieke thriller-elementen.’ *Publishers Weekly*

‘Briljant. Gecompliceerd. Psychopatisch. Deze schurk geeft je hartkloppingen.’ Marc Webb, regisseur van *The Office*

‘Een sterk aanbevolen, overrompelende pageturner die zowel schokkend als vermakelijk is.’ *NY Journal of Books*

‘*Horen, zien, zwijgen* begint op een van de meest ingenieuze wijzen die ik sinds jaren heb gelezen. Deze thriller stelt nooit teleur.’ James Patterson

‘Duister, angstaanjagend en onmogelijk weg te leggen. *Horen, zien, zwijgen* is alles wat een thriller zou moeten zijn – een must-read!’

Heather Graham, *New York Times*-bestsellerauteur

‘Duistere, meesterlijke spanning. Lee Child heeft zijn gelijke ontmoet.’

Tosca Lee, auteur van *Bloedverwant*

‘Een overrompelende pageturner. Sterk aanbevolen!’ *NY Journal of Books*

J.D. Barker

HOREN, ZIEN, ZWIJGEN

ISBN 978-90-225-8514-6

ISBN 978-94-023-1184-6 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *The Fourth Monkey*

Vertaling: Jan Pott

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: © Trevillion Images

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2017 J.D. Barker. All rights reserved

© 2019 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor moeder

Ga door met lezen. Ik wil dat je begrijpt wat ik heb gedaan.

– DAGBOEK

1

Porter

Dag 1 • 06.14 uur

Opnieuw dat irritante getingel.

Ik had het geluid uitgeschakeld. Waarom hoor ik dan dat er een sms binnenkomt? Waarom hoor ik überhaupt iets?

Apple gaat helemaal naar de kloten zonder Steve Jobs.

Sam Porter rolde zich op zijn rechterzij en graaide zonder iets te zien naar de telefoon op het nachtkastje.

Zijn wekker kletterde op de vloer met een geluid dat alleen goedkope elektronica uit China kan produceren.

‘Verdomme.’

Toen zijn vingers de telefoon vonden, worstelde hij om het apparaat te verlossen van de oplaadkabel en bracht hij het naar zijn gezicht. Hij tuurde met samengeknepen ogen naar het fel oplichtende schermpje.

BEL ME – 911

Een sms van Nash.

Porter keek naar de andere kant van het bed, de kant van zijn vrouw. Die was leeg, afgezien van een briefje:

Ik haal even melk, ben zo terug.

XOXO,

Heather

Hij kreunde en wierp een nieuwe blik op het scherm van zijn telefoon.

06.15 uur.

Daar ging een rustige ochtend.

Hij ging overeind zitten en belde zijn partner. Die nam op nadat de telefoon twee keer was overgegaan.

‘Sam?’

‘Hé, Nash.’

De ander viel even stil. ‘Het spijt me, Porter. Ik heb zitten dubben of ik je wel of niet moest bellen. Ik heb je nummer wel tien keer ingetoetst, maar ik kon het niet over mijn hart verkrijgen om je echt te bellen. Uiteindelijk heb ik maar besloten om je een sms te sturen. Die had je ook nog kunnen negeren, weet je wel?’

‘Het is goed, Nash. Wat heb je me te vertellen?’

Weer bleef het even stil. ‘Dat wil je zelf zien.’

‘Wat wil ik zien?’

‘Er is een ongeluk gebeurd.’

Porter wreef over zijn slaap. ‘Een ongeluk? Wij zitten bij Moordzaken. Waarom moeten wij opdraven bij een ongeluk?’

‘Je moet me maar op mijn woord geloven. Jij wilt dit zien,’ zei Nash opnieuw. Zijn stem klonk scherp.

Porter zuchtte. ‘Waar?’

‘Bij Hyde Park, op de hoek van Fifty-Fifth Street. Ik heb je net een sms gestuurd met het adres.’

Porters telefoon tingelde luid in zijn oor. Hij rukte het ding uit de buurt van zijn hoofd.

Kut-iPhone.

Hij keek op het scherm, zag het adres en hervatte het gesprek.

‘Het kost me een half uur om daar te komen. Is dat snel genoeg?’

‘Ja...’ zei Nash. ‘Wij gaan voorlopig nergens naartoe.’

Porter verbrak de verbinding, schoof zijn benen van het bed en luisterde naar de knakkende en krakende geluiden die zijn tweeënvijftigjarige lichaam protesterend voortbracht.

De zon was aan een nieuwe zegetocht langs de hemel begonnen. Licht zocht een weg naar binnen door de kieren van de gesloten blinden voor het slaapkamerraam. Het was raar, zo stil en somber als het in het appartement was zonder Heather.

Ik haal even melk.

Vanaf de hardhouten vloer staaarde zijn wekker naar hem op achter gebarsten glas dat de cijfers zodanig vervormde dat de tekens nog maar weinig met cijfers te maken hadden.

Het werd vandaag weer zo’n soort dag.

Veel dagen waren de afgelopen tijd zulke dagen geweest.

Tien minuten later verliet Porter zijn appartement, gekleed in zijn zondagse kleren: een kreukelig donkerblauw pak dat hij bijna tien jaar geleden bij Men's Wearhouse had gekocht. Hij liep de vier trappen af naar het benauwde halletje van het appartementencomplex. Hij bleef staan bij de brievenbussen, haalde zijn telefoon tevoorschijn en toetste het telefoonnummer van zijn vrouw in.

Je bent verbonden met de telefoon van Heather Porter. Aangezien dit voicemail is, heb ik waarschijnlijk via nummerherkenning al gezien wie je bent, en heb ik besloten dat ik je absoluut niet wil spreken. Als je me wilt eren met offeranden in de vorm van chocoladetaart of andere vormen van culinair genot, kun je me de details per sms toesturen, dan zal ik je plaats in mijn sociale hiërarchie misschien opnieuw overwegen en je mogelijk zelfs misschien later terugbellen. Als je probeert me een abonnement aan te smeren bij een andere provider dan mijn huidige provider, kun je nu net zo goed maar meteen ophangen; ik ben nog minstens een jaar lang eigendom van AT&T. En iedereen buiten die twee categorieën: laat maar een bericht achter. Vergeet echter vooral niet dat mijn liefhebbende echtgenoot een smeris is met een opvliegend karakter en een heel groot pistool.

Porter glimlachte. Haar stem toverde altijd een glimlach op zijn gezicht.

‘Hé, Snoepje. Ik ben het. Nash belde. Hij is bij Hyde Park. Daar is iets aan de hand. Ik moet ernaartoe. Ik bel je wel als ik weet hoe laat ik weer thuis ben – O, en ik geloof dat er iets mis is met onze wekker.’

Hij liet de telefoon weer in zijn zak vallen en duwde de buitendeur open. De frisse ochtendlucht herinnerde hem eraan dat de herfst in Chicago op het punt stond om plaats te maken voor de winter.

2

Porter

Dag 1 • 06.45 uur

Porter reed over Lake Park Avenue, had weinig last van het verkeer en bereikte zijn bestemming rond kwart voor zeven. De politie van Chicago – Chicago Metro – had het kruispunt van Woodlawn met Fifty Fifth Street volledig afgezet. Straten verderop waren zwaailichten te zien van zeker tien patrouillewagens, een ambulance en twee brandweerwagens. Er liepen op zijn minst twintig agenten rond, misschien wel meer. Er was ook al pers bij.

Hij remde zijn nog niet zo oude Dodge Charger af toen hij in de buurt kwam van de chaos en hield zijn legitimatie buiten het raam. Een jonge agent, amper volwassen, dook onder het gele lint door waarmee het kruispunt was afgezet en kwam op een drafje naar hem toe. ‘Rechercheur Porter? Meneer Nash heeft me gevraagd u op te vangen. Zet uw auto maar ergens neer. We hebben het hele blok afgezet.’

Porter knikte, parkeerde naast een van de brandweerwagens en stapte uit. ‘Waar is Nash?’

De jonge agent reikte hem een beker koffie aan. ‘Daarginds, bij de ambulance.’

Hij zag de grote gestalte van Nash die in gesprek was met Tom Easley van het bureau van de lijkschouwer. Met een lengte van bijna een meter negentig torende hij hoog boven zijn veel kleinere gesprekspartner uit. Het leek of hij een paar kilo was aangekomen in de weken dat Porter hem niet had gezien. Zijn karakteristieke smerissenbuik hing prominent over zijn broeksriem.

Nash nodigde hem met een armgebaar uit dichterbij te komen.

Easley groette Porter met een hoofdknikje en schoof zijn bril omhoog op de brug van zijn neus. ‘Hoe gaat het, Sam?’ Hij hield een klembord met

een dik pak papier erop in zijn hand. In de huidige wereld van tablets en smartphones had de man nog altijd een klembord bij zich. Zijn vingers zochten nerveus tussen de vellen papier.

‘Hij zal wel moe worden van al die mensen die hem vragen hoe het met hem gaat, of het nog een beetje wil, of het al weer een beetje lukt, en al die andere varianten waarmee iemands welzijn wordt gecontroleerd,’ bromde Nash.

‘Het geeft niet. Het gaat goed.’ Hij dwong zichzelf te glimlachen. ‘Bedankt voor je medeleven, Tom.’

‘Als ik iets kan doen, zeg je het maar.’ Eislely keek Nash even vernietigend aan.

‘Dat stel ik op prijs.’ Porter keerde zich naar Nash. ‘Dus, een ongeluk?’

Nash knikte naar een stadsbus langs de stoeprand, twintig meter verderop. ‘Man tegen machine. Kom op.’

Porter liep achter Nash aan, Eislely weer een paar stappen daarachter, met klembord.

Iemand van de technische recherche maakte foto’s van de voorkant van de bus. Een gedeukte grille. Barsten in de lak een paar centimeter boven de rechterkoplamp. Een andere rechercheur peuterde aan iets in het profiel van de rechterspoorband.

Toen ze dichterbij kwamen, zag hij een zwarte lijkzak, omringd door agenten in uniform, met een groeiend aantal toeschouwers op een afstandje.

‘De bus reed flink door, de volgende halte is pas anderhalve kilometer verderop,’ zei Nash.

‘Ik reed niet te hard, goddomme! Controleer de gps maar. Hou op zo maar wat te roepen!’

Porter draaide zich naar links om en ontdekte de buschauffeur. Een zware man, minstens honderddertig kilo. Het zwarte jackje van Chicago Transit Authority had moeite alles in toom te houden. Zijn springerige haar lag links tegen zijn schedel geplakt en stond rechts steil omhoog. Zijn ogen bewogen nerveus en kaatsten van Porter naar Nash, van Nash naar Eislely en van Eislely weer terug naar Porter. ‘Die idioot sprong ineens voor de bus. Dit is geen ongeluk. Die man heeft zich van kant gemaakt.’

‘Niemand beweert dat je iets verkeerd hebt gedaan,’ suste Nash.

Eislely's telefoon ging. Hij wierp een blik op het scherm, stak een vinger op en liep een paar passen bij de anderen vandaan om het gesprek aan te nemen.

De chauffeur was nog niet klaar. ‘Als je gaat rondbazuinen dat ik te hard reed, raak ik mijn baan kwijt en mijn pensioenrechten... Denk je dat ik op mijn leeftijd nog werk wil zoeken? In die kuteconomie?’

Porter ontwaarde de naam van de man op diens naamplaatje. ‘Meneer Nelson, haalt u eens diep adem en probeert u een beetje te kalmeren.’

Zweetdruppels parelden op het rood aangelopen gezicht van de man. ‘Ik loop straks ergens met een bezem, alleen omdat die klootzak het nodig vond om voor mijn bus te springen. Ik rijd al eenendertig jaar zonder dat er iets is gebeurd, en nu deze klotezooi.’

Porter legde een hand op de schouder van de man. ‘Kun je me vertellen wat er gebeurd is?’

‘Ik moet mijn mond houden tot de vakbondsman er is, dat moet ik doen.’

‘Ik kan je niet helpen als je weigert tegen me te praten.’

De chauffeur fronste zijn wenkbrauwen. ‘Wat wou jij voor mij doen dan?’

‘Om te beginnen zou ik een goed woordje voor je kunnen doen bij Manny Polanski van Transit. Als je niets verkeerd hebt gedaan en als je meewerkt, is er geen enkele reden om je te schorsen.’

‘Shit. Denk je dat ze me zullen schorsen?’ Hij wiste het zweet van zijn voorhoofd. ‘Jezus, dat kan ik me niet veroorloven.’

‘Ik denk niet dat ze dat zullen doen als ze horen dat je meewerkt en ons probeert te helpen. Misschien hoef je dan niet eens op te draven voor een gesprek,’ verzekerde Porter hem.

‘Een gesprek?’

‘Als je me nu eens vertelt wat er is gebeurd. Dan kan ik met Manny gaan praten en je misschien een boel ellende besparen.’

‘Ken jij Manny?’

‘Ik ben begonnen met twee jaar in uniform bij Transit. Manny luistert wel naar me. Als jij ons helpt, doe ik een goed woordje voor je, dat beloof ik je.’

De chauffeur dacht erover na, haalde een keer diep adem en knikte. ‘Het is precies zo gegaan als ik je vriend al heb verteld. Ik was mooi op de tijd bij de halte van Ellis Avenue. Twee man erin, één eruit. Verder naar het oosten over Fifty Fifth en toen hier de hoek om. Het licht stond op groen, dus ik hoefde niet af te remmen – al reed ik niet te hard. Controleer de gps maar.’

‘Je reed vast niet te hard.’

‘Nee, ik reed met de rest van het verkeer mee. Misschien zat ik een paar kilometer boven wat mag, maar ik reed niet te hard.’

Porter wuifde het weg. ‘Je reed naar het oosten over Fifty Fifth...’

De chauffeur knikte. ‘Ja... Ik zag een paar mensen op de hoek staan wachten, niet zo veel. Een man of drie, vier. En net op het moment dat ik er vlakbij was, sprong die kerel ineens voor de bus. Zonder waarschuwing of wat dan ook. Het ene moment stond hij nog op de stoep en het andere lag hij op straat voor de bus. Ik trapte op de rem, maar dit ding staat niet meteen stil. Ik raakte hem vol. Hij vloog wel tien meter door de lucht.’

‘Welke kleur had het verkeerslicht?’ vroeg Porter.

‘Groen.’

‘Niet oranje?’

De chauffeur schudde het hoofd. ‘Nee, groen. Dat weet ik, want ik zag het op groen springen. Het duurde nog bijna een halve minuut of zo voordat het op oranje sprong. Ik was de bus al uit toen ik het oranje zag worden.’ Hij wees omhoog naar het verkeerslicht. ‘Bekijk de opname maar.’

Porter keek. In de afgelopen tien jaar was vrijwel elk kruispunt in de stad uitgerust met bewakingscamera’s. Hij moest Nash eraan herinneren dat die de beelden moest opvragen als ze weer op het bureau waren. Waarschijnlijk had zijn partner dat zelfs al gedaan.

‘Die man stak niet gewoon over. Hij sprong. Bekijk de beelden maar, dan zie je het zelf.’

Porter gaf hem zijn visitekaartje. ‘Kun je nog even in de buurt blijven? Voor het geval ik nog meer vragen heb?’

De man haalde zijn schouders op. ‘Jij gaat met Manny praten, hè?’

Porter knikte. ‘Neem me niet kwalijk, één moment.’ Hij nam Nash apart en liet zijn stem zakken. ‘Hij heeft hem niet opzettelijk doodgereden. Zelfs als dit zelfmoord is, hebben we hier niets te zoeken. Waarom heb je me hiernaartoe gehaald?’

Nash legde een hand op de schouder van zijn partner. ‘Weet je zeker dat je dit aankunt? Als je meer tijd nodig hebt...’

‘Het is oké,’ zei Porter. ‘Zeg maar wat er aan de hand is.’

‘Als je wilt praten...’

‘Nash, ik ben goddomme geen kind. Hou op met dat slappe gelul.’

‘Oké.’ Hij gaf zijn verzet op. ‘Maar je moet me beloven dat je afstand neemt, als het je te machtig wordt. Niemand zal je daarop aankijken.’

‘Ik denk dat het me goed zal doen om te werken. Ik krijg de zenuwen van het nietsdoen thuis.’

‘Dit is iets groots, Porter,’ zei Nash zacht. ‘Jij verdient het hier bij te zijn.’

‘Christus, Nash. Voor de draad ermee.’

‘Het heeft er alle schijn van dat het slachtoffer op weg was naar die brievenbus daar.’ Hij keek in de richting van een blauwe brievenbus voor een bakstenen appartementencomplex.

‘Hoe weet je dat?’

Er verscheen een grijns op het gezicht van zijn partner. ‘Hij had een klein, wit doosje bij zich met een zwart lint eromheen gestrikt.’

Porters ogen verwijdden zich. ‘Nee...’

‘Jawel.’

3

Porter

Dag 1 • 06.53 uur

Porter staarde naar het lichaam, naar de bultige vorm onder de zwarte plastic lijkwade. Hij produceerde woorden.

Nash vroeg de andere agenten en rechercheurs ruimte te maken voor Porter, zodat hij alleen kon zijn met het slachtoffer. Ze schuifelden achteruit tot achter het gele lint waarmee het gebied was afgezet en spraken zacht met elkaar. Porter zag hen niet. Hij zag alleen die zwarte lijkzak en het witte doosje ernaast. Er lag een label van de technische recherche bij met het nummer 1. Er waren ongetwijfeld tientallen foto's van gemaakt vanuit elke denkbare hoek. Ze hadden het doosje niet opengemaakt. Dat was aan hem voorbehouden.

Hoeveel van dergelijke doosjes waren er nu al geweest? Een stuk of tien? Nee, eerder twintig.

Hij rekende het uit.

Zeven slachtoffers. Drie doosjes per slachtoffer.

Eenentwintig.

Eenentwintig doosjes in bijna vijf jaar.

Hij had met hen gespeeld. Hij had nooit een spoor achtergelaten. Alleen de doosjes.

Een geestverschijning.

Porter had tal van agenten zien komen en gaan in de taskforce. Bij elk nieuw slachtoffer werd het team uitgebreid. Zodra de pers ook maar vermoedde dat er weer een nieuw doosje was, kwamen ze er als een zwerm gieren op af. De hele stad nam deel aan een massale jacht op de dader, maar na verloop van tijd kwam het derde doosje. Het slachtoffer werd gevonden en de mysterieuze dader verdween weer in het niets. Loste op in de schaduwen. Maanden gingen voorbij, de kranten lieten de zaak vallen.

De taskforce kromp als rechercheurs op andere zaken werden gezet die belangrijker waren of belangrijker werden geacht.

Porter was de enige die er vanaf het begin bij betrokken was geweest. Hij had het eerste doosje in handen gehad en onmiddellijk begrepen wat het vertegenwoordigde – het startsein voor een langdurige moordpartij door een gestoorde seriemoordenaar. Toen het tweede doosje kwam, en daarna het derde, en uiteindelijk het lijk van het slachtoffer, zagen anderen het ook.

Het was het begin van iets vreselijks, iets wat gepland was. Iets wat was voortgebracht door het Kwaad. En hij was er vanaf het begin bij geweest. Was hij nu getuige van de laatste acte?

‘Wat zit er in het doosje?’

‘We hebben het nog niet opengemaakt,’ zei Nash. ‘Maar ik denk dat je het wel weet.’

Het doosje was klein, een centimeter of tien in het vierkant en zo’n zeven centimeter hoog.

Net als die andere.

Verpakt in wit papier met een zwart lint eromheen gestrikt. Het adres was er met de hand op geschreven in een pietepouterig handschrift. Er zouden geen vingerafdrukken zijn. Die waren er nooit. De postzegels waren van het zelfklevende soort – ze zouden geen sporen van speeksel vinden.

Hij keek naar de lijkzak. ‘Denk je echt dat hij het is? Heb je een naam?’

Nash schudde zijn hoofd. ‘Geen portemonnee, geen legitimatie. Hij heeft zijn gezicht uitgesmeerd over de grille van die bus en de straat. We hebben vingerafdrukken gemaakt, maar geen match gevonden. De man is niemand.’

‘O, hij is wel iemand,’ zei Porter. ‘Heb je handschoenen?’

Nash haalde een paar latex handschoenen uit zijn zak en reikte ze Porter aan. Porter schoof ze om zijn handen en knikte naar het doosje. ‘Mag ik?’

‘We hebben op jou gewacht,’ zei Nash. ‘Het is jouw zaak, Sam, dat is het altijd geweest.’

Toen Porter op zijn hurken ging zitten en zijn hand uitstreekte naar het doosje, kwam een van de technische rechercheurs aangesnel, rommelend met een kleine videocamera. ‘Het spijt me, meneer, maar ik heb opdracht het vast te leggen.’

‘Dat is goed, jongen. Maar alleen jij. Ben je er klaar voor?’

Een rood lampje op de voorkant van de camera lichtte op. De rechercheur knikte. ‘Ga uw gang.’

Porter draaide het doosje zo dat hij het adres kon lezen, waarbij hij angstvallig de rode druppels vermeed. ‘Arthur Talbot, 1547 Dearborn Parkway.’

Nash floot tussen zijn tanden. ‘Chique buurt. Oud geld – al zegt die naam me niets.’

‘Talbot is een investeringsbankier,’ zei de technisch rechercheur. ‘Hij doet veel in onroerend goed. In de afgelopen tijd heeft hij een stuk of wat oude pakhuizen bij het meer omgebouwd tot lofts – voor een deel door gezinnen met een laag inkomen op straat te zetten en te vervangen door mensen die zich de hoge huren kunnen veroorloven en Grandes kopen bij Starbucks.’

Porter wist precies wie Talbot was. Hij keek omhoog naar de rechercheur. ‘Hoe heet jij, jongen?’

‘Paul Watson, meneer.’

Porter kon een grijns niet onderdrukken. ‘Jij wordt nog eens een ware detective, dr. Watson.’

‘Ik ben geen dokter, meneer. Ik werk aan mijn scriptie, maar ik moet nog zeker twee jaar.’

Porter grinnikte. ‘Is er dan niemand meer die nog wel eens een boek leest?’

‘Sam, de doos?’

‘Juist. De doos.’

Hij trok de knoop uit het lint. Het witte papier eronder was keurig over de hoeken gevouwen zodat de vier punten bovenop in vier driehoekjes bij elkaar kwamen.

Als een presentje. Hij heeft het als een cadeautje ingepakt.

Het papier liet zich gemakkelijk openvouwen. Een zwarte doos werd zichtbaar. Porter legde het papier en het lint opzij, keek Nash en Watson even aan en tilde toen het deksel langzaam op.

Er lag een schoongewassen oor op een bedje van watten.

Net als al die andere keren.

4

Porter

Dag 1 • 07.05 uur

‘Ik wil het lichaam zien.’

Nash keek nerveus naar het nog steeds groeiende aantal toeschouwers. ‘Weet je zeker dat je dat hier wilt doen? Er staan nogal wat mensen naar je te kijken.’

‘Laten we er maar een tent omheen zetten.’

Nash maakte een gebaar naar een van de agenten.

Een kwartier later stond er tot chagrijn van het verkeer een tent midden op Fifty Fifth Street die een van de twee rijbanen in oostelijke richting blokkeerde. Nash en Porter gingen naar binnen, gevolgd door Eisley en Watson. Een agent in uniform posteerde zich bij de ingang om te voorkomen dat iemand langs de afzetting zou glippen om te proberen in de tent te komen.

Zes halogeenschijnwerpers van twaalfhonderd watt stonden op gele metalen statieven in een halve cirkel rond het lichaam en vulden de krappe ruimte met een fel wit licht.

Eisley pakte een punt van de lijkzak en trok die van het lichaam.

Porter knielde. ‘Is hij op een of andere manier nog verplaatst?’

Eisley schudde zijn hoofd. ‘We hebben foto’s gemaakt en hem daarna zo snel mogelijk afgedekt. Zoals hij hier ligt, is hij terechtgekomen.’

Hij lag met zijn gezicht op het asfalt. Bij zijn hoofd had zich een kleine plas bloed gevormd waarvan een dun stroompje naar de rand van de tent was gelopen. Hij had kortgeknipt donker haar, doorschoten met grijs.

Porter trok een ander paar latex handschoenen aan die hij uit een doos links naast hem viste, en tilde het hoofd van de man voorzichtig op. Het kwam los van het koude asfalt met het geluid van snoep dat wordt losgetrokken van de verpakking. Zijn maag protesteerde en hij realiseerde zich

dat hij nog niet had gegeten. Dat was waarschijnlijk maar goed ook. ‘Kun je me helpen hem om te draaien?’

Eisley pakte de man bij een schouder, Nash ging bij de voeten staan.

‘Bij drie. Eén, twee...’

Lijkverstijving was nog niet aan de orde. Het leek alsof het rechterbeen op z'n minst op drie plaatsen was gebroken. De linkerarm ook. Die was misschien op nog wel meer plaatsen gebroken.

‘O god, dat ziet er verkeerd uit.’ Nash staarde naar het gezicht van de man. Of, om het preciezer te zeggen, naar waar het gezicht van de man had moeten zijn. Zijn wangen waren verdwenen, er hingen alleen nog wat flarden. Het bot van de kaak was zichtbaar. Het was gebroken – de mond was een gapend gat, alsof iemand de boven- en onderkaak had vastgepakt en ze open had gescheurd als een berenklem. Eén oog was gescheurd, er droop een glazig vocht uit. Het andere oog staarde hen aan zonder iets te zien; het was groen in het felle licht.

Porter boog zich over het verwoeste gezicht. ‘Denk je dat je dit kunt reconstrueren?’

Eisley knikte. ‘Ik zal er iemand aan zetten zodra we hem in mijn lab hebben.’

‘Het is moeilijk te zien, maar op basis van zijn bouw en het licht grijzende haar zou ik zeggen dat hij achter in de veertig is, hooguit begin vijftig.’

‘Ik moet je ook wel een preciezere leeftijd kunnen leveren,’ zei Eisley. Hij bestudeerde de ogen van de man. ‘Het hoornvlies is nog intact.’

Porter wist dat ze een schatting konden maken van iemands leeftijd met behulp van koolstofdatering van materiaal uit de ogen. Het heette de Lynnerup-methode. Ze konden er de leeftijd tot op een jaar of twee nauwkeurig mee bepalen.

De man droeg een donkerblauw pak met een streepje. De linkermouw was gescheurd, er stak een bot uit bij de elleboog.

‘Heeft iemand zijn andere schoen gevonden?’ De rechterschoen ontbrak. De donkere sok glansde vochtig van bloed.

‘Een agent in uniform heeft hem opgeraapt. Hij ligt op die tafel daar.’ Nash wees naar rechts. ‘Hij droeg ook een hoed, een fedora.’

‘Een fedora? Komen die weer terug?’

‘Alleen in de film.’

‘Er zit iets in zijn binnenzak.’ Watson wees naar het rechter pand van het jack dat de man aan had. ‘Het is vierkant. Nog een doos?’

‘Nee, het is dunner.’ Porter knoopte voorzichtig het jack los en tastte in de

binnenzak. Zijn hand kwam weer tevoorschijn met een klein aantekenboekje, het soort waarin studenten aantekeningen maakten voordat er tablets en smartphones waren: elf bij acht, een zwart met wit gevlekte kartonnen omslag en gelinieerd papier. Het boekje was bijna helemaal vol geschreven. De pagina's waren bedekt met een handschrift zo klein en fijn dat er tussen twee lijnen op het papier twee regels tekst stonden. 'Hier hebben we misschien wel iets aan. Het ziet eruit als een soort dagboek. Goed gezien, doc.'

'Ik ben geen...'

Porter wuifde met zijn hand. 'Ja, ja.' Hij keerde zich weer om naar Nash. 'Ik dacht dat je zei dat jullie zijn zakken hadden gecontroleerd?'

'We hebben alleen in zijn broekzakken gezocht naar een portemonnee. Met de rest heb ik gewacht tot jij er was zodat jij het lichaam kon onderzoeken.'

'Dat moeten we dan nu doen.'

Hij begon bij de rechterbroekzak en voelde of ze iets hadden overgeslagen. Daarna kregen de andere zakken een beurt. Alles wat hij vond, legde hij opzij. Nash labelde de items en Watson maakte er foto's van.

'Dat is het. Veel is het niet.'

Porter bestudeerde wat ze hadden gevonden:

het bonnetje van een stomerij
een zakhorloge
vijfenzeventig cent kleingeld

Het bonnetje was nogal vaag. Er stond een nummer op, 54873, maar geen informatie waarmee het verder geïdentificeerd zou kunnen worden, zelfs niet de naam of het adres van de stomerij.

'Controleer alles op vingerafdrukken,' zei Porter.

Nash fronste zijn wenkbrauwen. 'Waarom? We hebben hem, en zijn vingerafdrukken hebben niets opgeleverd.'

'Geen idee, je weet het nooit. Misschien vinden we er iemand mee die hem voor ons kan identificeren. Levert dat horloge nog iets op?'

Nash hield het klokje omhoog in het licht. 'Ik ken niemand die vandaag de dag nog een zakhorloge draagt. Misschien is die kerel toch ouder dan jij dacht?'

'Die indruk wekt die fedora wel.'

'Tenzij hij gewoon van ouderwetse spullen houdt,' zei Watson. 'Ik ken een heleboel mensen die dat mooi vinden.'

Nash drukte op de knop en het dekseltje sprong open. 'Hè?'

'Wat is er?'

'Het is stil blijven staan om veertien over drie. Dat is niet het moment waarop die man tegen de bus knalde.'

'Misschien is het versprongen door de klap?' probeerde Porter.

'Er zit geen krasje op, geen enkel teken van beschadiging.'

'Misschien iets in het binnenwerk, of misschien was het niet opgewonden. Mag ik eens kijken?'

Nash gaf Porter het horloge.

Porter draaide aan de knop. 'De knop zit los. Hij pakt de veer niet. Wel prachtig vakmanschap trouwens. Volgens mij is het handwerk. Een verzamelaarsitem, zonder meer.'

'Ik heb een oom,' zei Watson.

'Nou, gefeliciteerd, knul,' zei Porter.

'Hij heeft een antiekzaak in het centrum. Ik wil wedden dat hij ons hier wel meer over kan vertellen.'

'Jij probeert echt vandaag een gouden ster te verdienen, hè? Oké, jij neemt het horloge voor je rekening. Zodra alles hier is geregistreerd, ga jij met dat ding naar je oom om te kijken wat je kunt ontdekken.'

Watson knikte. Hij glom van trots.

'Is iemand iets vreemds opgevallen aan wat hij aan heeft?'

Nash bestudeerde het lichaam nog eens opnieuw en schudde toen zijn hoofd.

'Dat zijn mooie schoenen,' zei Eisley.

Porter glimlachte. 'Mooi, hè? Van John Lobbs. Ze kosten vijftienhonderd dollar per paar. Het pak is goedkoop, en komt waarschijnlijk van een winkelketen of een zaak in een winkelcentrum. Dat heeft hooguit een paar honderd dollar gekost.'

'Waar wil je naartoe?' vroeg Nash. 'Dat hij in de schoenenbranche werkt?'

'Ik weet het niet. Ik wil niet te snel conclusies trekken. Ik vind het alleen vreemd dat een man zoveel uitgeeft aan een paar schoenen zonder een vergelijkbaar bedrag te besteden aan zijn pak.'

'Tenzij hij in de schoenenbranche werkt en mooie kortingen kan versieren,' zei Watson.

'Ik ben blij dat je het ermee eens bent. Onnozel commentaar kost je je gouden ster.'

'Het spijt me.'

‘Maak je geen zorgen, doc. Ik plaag je maar een beetje. Eigenlijk zou ik Nash willen pesten, maar die is zo langzamerhand aan mij gewend geraakt. Daar is niets meer aan.’ Porters aandacht werd opnieuw getrokken door het aantekenboekje. ‘Laat mij eens kijken?’

Watson reikte hem het aantekenboekje aan. Hij sloeg het bij de eerste bladzijde open. Porter liet zijn samengeknepen ogen over de tekst gaan.

Hallo vriend,

Ik ben een dief, een moordenaar, een kidnapper. Ik heb voor mijn plezier moorden gepleegd. Ik heb uit noodzaak moorden gepleegd. Ik heb moorden gepleegd omdat ik mensen haatte en ik heb moorden gepleegd, louter en alleen om mijn groeiende behoefte om te moorden te bevredigen. Een behoefte die me als honger in zijn greep houdt en die alleen gestild kan worden door bloed te laten vloeien of te luisteren naar het schreeuwen van een gemarteld slachtoffer.

Ik vertel je dit niet om je angst aan te jagen of indruk te maken, maar eenvoudigweg omdat ik de feiten op een rijtje wil zetten, omdat ik mijn kaarten op tafel wil leggen.

Mijn IQ is 156: ik ben een genie.

Een wijze man heeft eens gezegd: ‘Je eigen IQ meten, proberen een etiketje op je eigen intelligentie te plakken, is een teken van onnozelheid.’ Ik heb niet om een IQ-test gevraagd, hij werd me opgedrongen – daar mag je mee doen wat je wilt.

Niets van dit alles geeft uitsluitel over wie ik ben, slechts over wat ik ben. Daarom heb ik de pen ter hand genomen. Zonder het delen van kennis is geen groei mogelijk. Jij (de hele maatschappij) weigert te leren van de vele fouten die je maakt – terwijl er zoveel is wat je zou moeten leren.

Wie ben ik?

Als ik mijn naam hier zou onthullen, zou dat het plezier vergallen, denk je ook niet?

Hoogstwaarschijnlijk ken je me als de Moordenaar van het Vierde Aapje. Zullen we het daar maar gewoon bij laten? En wie dat te lang vindt, mag ook best gewoon Aap zeggen. Voor de eenvoudigen van geest, zullen we maar zeggen. We sluiten niemand uit.

We gaan samen plezier beleven, jij en ik.

‘Shit, allemachtig,’ mompelde Porter.

5

Dagboek

Ik wil graag meteen wat duidelijk maken: het is niet de schuld van mijn ouders. Ik ben in mijn jeugd omringd met zo veel liefde dat zelfs Norman Rockwell het bijzonder zou hebben gevonden.

Mijn moeder, God zegene haar, zette een punt achter een veelbelovende carrière in de uitgeverwereld om zich na mijn geboorte aan het huishouden te wijden, en ik geloof dat ze nooit naar die wereld heeft terugverlangd. Elke ochtend zette ze het ontbijt op tafel voor mijn vader en mij; klokslag zes uur stond het avondeten klaar. We koesterden die gezinsmomenten en brachten ze heel plezierig samen door.

Moeder vertelde dan over haar dag, en vader en ik genoten van haar engelachtige stem. Tot op de dag van vandaag verlang ik daarnaar terug.

Vader werkte in de financiële dienstverlening. Ik weet wel zeker dat hij in hoog aanzien stond bij zijn collega's, ook al praatte hij thuis nooit over zijn werk. Hij geloofde er heilig in dat wat zich dagelijks afspeelde op het werk, ook daar moest blijven en niet meegenomen moest worden naar huis om daar in dat veilige toevluchtsoord te worden uitgestort als een emmer spoeling waaraan varkens zich tegoed zouden kunnen doen. Hij liet zijn werk achter op het werk, waar het hoorde.

Hij had een glanzende zwarte aktetas, maar ik heb hem die nooit open zien maken. Hij zette hem elke dag als hij thuiskwam bij de voordeur neer, waar hij bleef staan tot mijn vader de volgende dag weer naar kantoor vertrok. Dan graaide hij met een breed gebaar de tas van de vloer, nadat hij moeder liefdevol een kus had gegeven; ik kreeg altijd een speelse tik op mijn hoofd.

'Zorg goed voor je moeder, jongen!' zei hij dan. 'Jij bent de baas in huis tot ik weer thuiskom. Als de deurwaarder aanklopt, stuur je hem maar

naar de buren. Let maar niet op hem. In het grote geheel is hij onbelangrijk. Dat kun je maar beter nu leren, zodat je er later, als je zelf een gezin hebt, niet over hoeft in te zitten.'

Met de fedora op zijn hoofd en de aktetas in zijn hand glipte hij de deur uit, glimlachend en wuivend. Ik ging achter het grote raam in de kamer staan kijken als hij het pad afliep ('s winters voorzichtig omdat het glad kon zijn) en in zijn kleine zwarte cabriolet stapte. Vader reed in een Porsche uit 1969, een schitterende auto, een kunstwerk met een grommende motor die met het omdraaien van een sleutel tot leven kwam. Geluid dat aanzwol als hij langzaam de straat op draaide en zich hongerig op weg begaf over het asfalt.

O, wat hield vader van die auto.

Op zondag pakten we in de garage een grote blauwe emmer en een handvol doeken om de auto van boven tot onder te wassen. Hij besteedde uren aan het verzorgen van het materiaal van de kap en het in de was zetten van de metalen rondingen – niet één keer, maar twee keer. Het was mijn taak om de spaken van de wielen schoon te maken, een klus die ik heel serieus nam. Als we klaar waren, glansde de auto alsof hij zo uit de showroom kwam. Dan sloeg vader de kap neer en nam hij moeder en mij mee voor een zondagse autorit. De Porsche was een twoseater, maar ik was een klein jongetje en paste precies in de ruimte achter beide voorstoelen. We reden naar de Daisy Freeze in de buurt om ijs en frisdrank te kopen en daarna naar het park waar we over de gazons onder de enorme eiken wandelden.

Ik speelde met andere kinderen. Vader en moeder keken toe, terwijl ze in de schaduw van een eik zaten en elkaars hand vasthielden. Hun ogen straalden van liefde. Ze maakten grapjes en lachten. Ik hoorde ze als ik achter een bal aan rende of probeerde een frisbee te vangen. 'Kijk dan! Kijk dan!' riep ik en dan keken ze. Ze keken naar me zoals ouders naar hun kinderen horen te kijken. Met trots. Hun zoon, hun leven. En ik keek naar hen, zo jong en onschuldig als ik was. Ik keek naar hen, zoals ze daar onder die boom zaten met een brede glimlach op het gezicht. Ik keek naar hen en stelde me voor dat hun hals open lag van oor tot oor, dat het bloed uit de wonden kolkte en plassen vormde in het gras. En dan lachte ik, met bonzend hart. O, wat moest ik dan lachen.

Natuurlijk, dat is jaren geleden, maar zo is het wel begonnen.